

(דף קט"ז ע"א), וביה אומא, דכתיב, (רות ג) חי יי' שכבי עד הבקר. דשכינתא תתא, בותל מערבי, דינרא דיליה. על שם דאיהו תל שהכל פונים בו. כ"ו ת"ל, יהו"ה כ"ו, ודאי שכינתא, איהו תל דיליה. על שם, (שיר השירים ה) קוצותיו תלתלים שחורות כעורב ואוקמוה על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות. (קוץ) ד' מן אחה, תל שהכל פונים בו. והאי קוץ, הוא אחיד בין א"ח, ובין ד', הדא הוא דכתיב, (דברי הימים א כט) כי כל בשמים ובארץ, ותרגם יהונתן, דאחיד בשמיא ובארעא. ועליה אוקמוה מארי מתניתין בהגיגה, על מה העולם עומד, על עמוד אחד ששמו צדיק, שפאמר וצדיק יסוד עולם. ובוהאי איהו ברית דשבועה, דעליה קיימין א"ח ד', דאינון שמיא וארעא, דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. א"ח שמים, הדא הוא דכתיב, (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. ד', הארץ. הדא הוא דכתיב, (ישעיה סו) והארץ הדום רגלי.

ובגין דברית אחיד בין שמיא וארעא, וביה שבועה, הדא הוא דכתיב, חי יי' שכבי עד הבקר. מאן דאומי בשמיה לשקרא, כאילו תרם בנינא דשמיא וארעא, ואתדר עלמא לתהו ובהו. דאי בר נש יערי קוצא דד' מן אחד ישתאר אחר, סמא"ל באתריה שקר. וכאלו תהו בר נש בני שמיא וארעא על שקר. וקושטא קאי, שקרא לא קאי. תרם בנינא, ונפלו שמיא וארעא.

והאי איהו כאילו השליך משמים ארץ תפארת ישראל. דמאן יהיב ארץ בשמים, דקאמר (איכה ב) השליך משמים ארץ. אלא ודאי דא שכינתא, ותפארת עמה, דלא אתפרש מינה בנפילוי דילה, לקיים בה (ישעיה מב) אני יי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. ומנלן דאמת נפל עמה, דכתיב, (דניאל ח) ותשלך אמת ארצה. ומאן דאומי קושטא, הוא מקיים (תהלים פה) אמת מ"ארץ תצמח, דאיהו עמודא דאמצעיתא, דביה איהו קיימא בנינא. הדא הוא דכתיב ברא"א אלהים א"ת, ולבתר השמים ואת הארץ.

ובגין דשבועה, איהו בנינא דעלמא דא, לית ליה קיימא בלא יסוד, דבר שיש בו ממש. נדר, דאיהו עלמא דאתי, על גבי שבועה סליקת, ואיהי חלה על דבר שאין בו ממש, דלא צריכה יסוד לקיימא עליה, דאיהו ברית, דביה תשמיש המטה. ובגין דא, ביום הפפורים, עלמא דאתי, דביה תקינו כל נדרי, אסור בתשמיש המטה.

תמן אות ברית, י' איהי תנא על ספר תורה צדיק, פמה דאוקמוה העולם הפא, אין בו, לא אכילה, ולא שתיה, ולא תשמיש המטה, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

ובגין דלית (ס"א דאית) שמוש בעלמא דין בתנא, אוקמוה מארי מתניתין, כל המשמש בתנא חלה. דתנא לתנא, בעלמא דין איהי נקודה שמושא דאתון. אבל בעלמא דאתי, לית שמושא באתון, ובגין דא ספר תורה לית ביה נקודה באתוני, אלא תנא, ובגין דא, מאן דמשמש בספר תורה חלה. והכי, מאן דמשמש במי ששונה הלכות, עליה אוקמוה רבנו, דאשמש בתנא חלה.

אָתוּ בְּלָחוּ מְאִרֵי מְתִיבְתָאן, וְאִשְׁתַּטְחוּ קָמֶיהָ, וְאָמְרוּ וַדַּאי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִיל בְּפִוּמָה, וְלִיהָ אֲנִי סְגִדִין. וְאֲנִי אִשְׁתַּמּוּדְעִין בְּמַלְיָן אֱלִין, דְּלִית יְלוּד אִשְׁתָּה אַחְרָא בַר מִינָהּ, יְכִיל לְמַלְלָא לִזְוֵן. וַדַּאי מְלִין אֱלִין, קָא סְהִדִין בְּהָ, דְאַנְתָּה הוּא דְאַתְמַר בֵּיהָ, (במדבר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ. לִית לְעַכְבָּא לְאַלְתֵּיהוּ גַבְהָ, אֶלָּא לְפִיִּסָּא לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְנַחְתָּא לִיהָ לְגַבְהָ, מְלִיא עוֹתָרָא, מְלִיא סְגוּלוֹת לְגַבְהָ.

רַעֲיָא מְהִימְנָא, עֶבֶד נְאֻמָּן, לְגַבְהָ עֶבֶד עֲבָרִי, (דברים טו) הַעֲנֵק תַעֲנִיק לוֹ. הַעֲנֵק לִיהָ, תַעֲנִיק לְבִנּוּי, בְּמַלְיָן גְּנִיזִין אֱלִין. (דברים טו) וּמַגְרָנָהּ: גְּרָנָה שֶׁל תּוֹרָה דִּילָהּ. וּמִיִּקְבָּהּ, בְּגָרְזַן וְיִקְבַּהּ קָרָא מְמַלְל, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ מְאִרֵי מְתִיבְתִין, בְּפִסּוּלַת גְּרִין וְיִקְבַּהּ הַפְתּוּב מְדַבֵּר.

יְק"ב: "יְחֻדָּה ק"דוֹשָׁה. ב"רְכָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְדַא שְׂכִינְתָּא, דְאַיְהִי בְּרָכָה, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִימִינָא. וְאַיְהִי קוּדְשָׁה מְשֻׁמָּא לִיהָ. וְאַיְהִי יְחֻדִּיהָ, בְּאַמְצַעִיתָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵכִי סְלָקִין אַתְּוִזִי דִּילֵיהָ, יְב"ק. בְּגוּוֹנָא (דף קט"ז ע"ב) דַּא, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּחֻשְׁבָּן יְב"ק.

וּמֵאֵן דְאַיְהוּ בְּק"י בְּהַלְכָּה דִּילֵיהָ, דְאַיְהִי שְׂכִינְתָּא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמֶיהָ. דְבִגְנִינָה לָא יִזְוֵן מְנִיָּה לְעֵלָם. דְאַיְת הַלְכָּה דְאַיְהִי נַעֲרָה דִּילָהּ, מְסַטְרָא דְנַעֲרָה, וּבִגְנִינָה אַתְמַר הַלְכָּה כְּפִלוּנִי. אֲבָל הַלְכָּה דִּילָהּ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אִיְהִי דְאַתְמַר בְּהָ, הַלְכָּה לְמַשָּׁה מְסִינִי, מְפִי הַגְּבוּרָה, יְהִיב לָהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרַתָּא דִּילֵיהָ.

וּבְגִין דַּא, עַל הַלְכוֹת אַחְרָנִין אַתְמַר, (משלי לא) רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל. עַל הַלְכָּה דִּילָהּ אַתְמַר, וְאַתְּ עֲלִית עַל בְּלָנָה. דְאַתְגַּבְרַת עַל בְּלָחוּ, בְּגַבְוִרָה. (שופטים ו) יִי' עֲמָךְ גְּבוּרָה חֵיל. אַתְקִין (ס"א אַתְתַּקַּפַּת) בְּהָ, וְאַשְׁלִים בְּגִינָא דְמַלְכָּא, וְאַיְהוּ בְּנִי בְּגִינִיָּה עַל פּוּמָה, וְעַל יְדָהּ, וְפָאָה חוּלְקָהּ.

פְּתַח רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאָמַר, (בראשית מח) הַמְלֵאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע, דְאַיְהִי שְׂכִינְתָּא, דְאַתְמַר בְּהָ, (שמות יד) וַיִּסַּע מִלְּאךְ הָאֱלֹהִים. יְבָרַךְ לְכוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וְיִדְגוּ לָרַב בְּקָרַב הָאָרֶץ, בְּעֵלְמָא דִין. לְמַהוּי שְׁלֻטְנוֹתְכוֹן בְּתַרְיִן עֲלָמִין, דְאַתְנוֹן חִיִּין. דְמֵאֵן דְאַיְהוּ מְעֵלְמָא דַּא, חִי אַתְקִרִי. כְּמָה דְכְּתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הוּא לְמַחְזִיקִים בְּהָ. חַיִּים תַּמּוֹן, חַיִּים הַכָּא.

מַה דְלָאוּ הֵכִי, מֵאֵן דְאַיְהוּ מְלוּבָּשׁ בְּאַלְיָן קְלִיפִין, דְעוֹר וּבָשָׂר וְעַצְמוֹת וְגִידִים דְגוּפָא שְׁפֵלָא, דְרוּחָא הוּא מִית תַּמּוֹן. מַה מִיתָא, לָא חִמִּי וְלָא שְׁמַע וְלָא מְמַלְל וְלִית לִיהָ תְּנוּעָה בְּכָל אַבְרִין דִּילֵיהָ. הֵכִי רוּחָא, לָא חוּזָא דְלַעִיל מְנִיָּה. דְאַתְמַר בְּאוּרִיָּתָא עֲלִיָּהּ, דְעַ מַה לְמַעְלָה מִמָּהּ, עִין רוּחָא וְאַזְן שׁוּמְעַת, וְכָל מַעֲשֵׂיָהּ בְּסַפֵּר נִכְתָּבִים.

דְכְּמָה מְלֵאכִין אֲזִלִין עִמֶיהָ, דְאַתְמַר בְּהוֹן, (תהלים צא) כִּי מְלֵאכִיו יַצִּיחָהּ לָהּ. וְלִית לִיהָ רִשׁוּ בְּהֵאִי גוּפָא, לְאַסְתַּפְּלָא בְּהוֹן, וְלְמִשְׁמַע בְּקִלְיָהוֹן, דְאַיְנוֹן חִיִּין דְאַשָּׂא, מְמַלְלִין וּמְקַדְשִׁין וּמְבָרְכִין וּמִיְחַדְדִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עִם יִשְׂרָאֵל בְּחֻדָּא. כָּל שְׁפָן לְשְׂכִינְתָּא, דְאַיְהִי עֲלִיָּהּ. כָּל שְׁפָן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאַיְהוּ לְעֵילָא מִן שְׂכִינְתֵיהָ, דְבְּהָ מְקַבֵּל צְלוֹתֵין דְיִשְׂרָאֵל.

וּבְגִין חוּבֵינוּ, הוּוּ מִתְלַבְּשִׁין בְּאַלְיֵן קְלִיפִין. כְּגוֹנָא דְאָדָם, דְּחוּבֵי אַבְהֵתְהוֹן בִּידֵיהוֹן. וְהֵא אִיהוּ דְאוּקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְנִיתִין, כְּשִׂאוּחִזִּין מַעֲשֵׂה אַבְוֵתֵיהֶם בִּידֵיהֶם. וּבְגִין אֲלֵין קְלִיפִין דְּחוּבֵינוּ, אָמַר קְרָא, (ישעיה נט) כִּי אִם עֲזוֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם. וּבְגִין אֲלֵין קְלִיפִין, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מִתְכַּסֵּי בְכַמְהָ גְדַפִּין. דְּאִתְמַר בְּהוֹן, (ישעיה ו) בְּשִׁתִּים יְכַסֵּה פָּנָיו וּבְשִׁתִּים יְכַסֵּה רַגְלָיו וְגו'.

לְעֵתִיד לְבָא, (ישעיה ל) וְלֹא יִבְנֶה עוֹד מוֹרִיךְ וְהִיוּ עֵינֵיהּ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיךְ. דְּאִתְּוֹן בְּהֵא עֲלָמָא, דְּלִית לְכוּן קְלִיפִין וְעוֹרִין, אִית לְכוּן רִשׁוֹ לְאִסְתַּפְּלָא בְּבִנֵי עֲלָמָא, וּבְנֵי עֲלָמָא (ס"א לית) אִית לוֹן רִשׁוֹ לְאִסְתַּפְּלָא בְּכוּ. וּבְגִין דָּא, עֲלֵיכוּ אִתְמַר דְּאִתְּוֹן חִיִּין, וְעֲלָמָא דְלְכוּן, עוֹלָם חַיִּים. אָבַל עֲלָמָא שְׁפָלָא, דָּא עוֹלָם הַמֵּתִים, דְּכָל אֱלֹהוֹת דְּאוּמִין דְּעֲלָמָא, מִפְּלַעְדֵי יִי, כְּלָהוֹן מֵתִים.

אָמַר לִיה רַבֵּי שְׁמַעוֹן, (בְּצִינָא קְדִישָׁא) (ג"א רַעֲיָא מְחִמְנָא) עִם כָּל דָּא, דְּאִנְתָּ לָא יְכִיל לְאִסְתַּפְּלָא בְּבִנֵי עֲלָמָא דְּאִתֵּי בְּעֵינֵינוּ, וְלֹא בְּמִלְאֲכֵינָא, כָּל שְׂכָן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְשִׁכְנֵינֵיהּ, אָבַל בְּעֵין הַשְּׁכָל דְּלָבָה, אֵת חֲזִי בְּכָלָא בְּבִנֵי עֲלָמָא דְּאִתֵּי, וּבְמִלְאֲכֵינוּ וּבְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינֵתֵיהּ. דְּסַחְרִין לָהּ. וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, דְּכָתִיב בֵּיהּ (מלכים א ה) וַיִּחַפְּסוּ מִכָּל הָאָדָם, (קהלת א) וְלִבִּי רָאָה הַרְפָּה חֲכָמָה וְדַעַת.

אָבַל בְּנְבוּאָה, לִית לְכוּן רִשׁוֹ לְאִסְתַּפְּלָא בֵּיהּ (כָּל שְׂכָן) נְבִיא בְּעֵין הַשְּׁכָל, אֲלֵא בְּעֵינֵינוּ, דְּאִתֵּי מְרָאָה וְחִזִּיוֹן דְּעֵינֵינוּ, הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (במדבר יב) כִּמְרָאָה אֲלֵינוּ אֲתוּדַע. וְעוֹד בְּחִזִּיוֹן לִילָה, מְרָאָה בִּמְמָא, חִזִּיוֹן בְּלִילָא, וְכָלָא בְּעֵינֵינוּ, וְלֹא בְּעֵין הַשְּׁכָל דְּלָבָא. וְעֵינֵינוּ אֵינּוֹן תְּרִי סְרַסוּרֵי דְּלָבָא, וּמְשֻׁמְשִׁין דְּלִילָה. וְאִיהוּ מִלְּפָא בִּינֵיהוּ (לְנִבְיָהוּ), וּבְגִין דָּא, חָכַם עֲדִיף מְנַבִּיא. וְהִכִּי הוּא תְּרִין אִוְדֵנִין, תְּרִין שְׁמֵי דְּלָבָא.

וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבָּנוּ, הַלֵּב רוּאָה, וְהַלֵּב שׁוֹמֵעַ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְּאִתְמַר בְּלֵב, הַלֵּב מִבֵּין, הַלֵּב יוֹדַע. (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חָכָם לֵב נִתְתִּי חֲכָמָה. תְּרִי חֲכָמָה וְתַבּוּנָה וְדַעַת בְּלָבָא. דְּבַהוֹן אִתְעַבְדוּ שְׁמֵיָא וְאַרְעָא, וְתַהוּמִין. וּבַהוֹן אִתְעַבְדִּי מְשֻׁכְּנָא,

